

ARBEID EN KAPITAAL VEELAL NIET MARKTCONFORM VERGOED

Jakob Jager en Walter van Everdingen

De kosten voor gezinsarbeid bedroegen op het gemiddelde land- en tuinbouwbedrijf in de jaren 2001 en 2002 ongeveer € 69.000 per jaar. Voor de factorinput kapitaal werd nog eens € 24.000 aan kosten in rekening gebracht. De vergoeding die in die jaren werd ontvangen voor deze € 93.000 kosten, in de vorm van inkomen en waardeverandering van het bedrijf, bedroeg € 73.000. De vergoeding voor de factorinput was daarmee dus niet marktconform: de kosten werden slechts voor 78% door opbrengsten gedekt (tabel 1). Op ongeveer 2 van de 3 land- en tuinbouwbedrijven worden de factorkosten niet volledig vergoed. Bij de berekening van deze vergoedingen zijn de opbrengsten die behaald zijn uit vermogen dat buiten het bedrijf is belegd en de opbrengsten uit arbeid die buiten het bedrijf is ingezet overigens buiten beschouwing gelaten.

Tabel 1 Vergoeding en kosten voor arbeid en kapitaal (x 1.000 euro) op land- en tuinbouwbedrijven en op melkvee- en varkensbedrijven, tweejaarsgemiddelde per bedrijf (2001 en 2002)

	Melkvee- houderij	Varkens- houderij	Totaal land- en tuinbouw
Kosten (A)	104,6	89,7	93,5
w.o. arbeid	73,5	66,7	69,2
Vergoeding (B)	89,6	-64,9	72,8
w.o. herwaardering	28,1	-83,4	13,7
Dekking (B/A*100%)	86	-72	78

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Negatieve dekking in varkenshouderij

De hoogte van de gerealiseerde vergoeding wordt deels bepaald door herwaardering van de activa. Gemiddeld bedroeg de herwaardering op land- en tuinbouwbedrijven in de jaren 2001 en 2002 ongeveer € 14.000. Die herwaardering verschilt echter sterk tussen de verschillende activa: de prijs van gebouwen en werktuigen liep jaarlijks met 2 à 3% op, terwijl de prijs van varkens- en mestproductierechten in de genoemde periode juist scherp daalde. In totaal over beide jaren daalde de waarde van de varkensbedrijven met ruim € 160.000. Hierdoor was in de varkenshouderij de vergoeding voor arbeid en kapitaal negatief. Voor de melkveehouderij is de dekking van de factorinput 86%, waarvan 25 procentpunten uit de herwaardering beschikbaar kwam. Op 2 van de 3 melkveebedrijven was de totale vergoeding lager dan marktconform. Hier staat tegenover dat op 10% van de bedrijven de dekking hoger is dan 150%. De verschillen tussen bedrijven zijn dus groot (figuur 1).

